

Тарас Олевський
аспірант педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Андрій Матковський
аспірант педагогічного факультету,
Рівненського державного гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука»

Науковий керівник:
Красовська Ольга Олександрівна,
д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ ОНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

В Проєкті Концепції реформи юридичної освіти визначається, мета юридичної освіти – формування компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту правових принципів, особливостей основних інститутів права та реалізації окремих правових норм, а також меж юридичного регулювання суспільних відносин. Здобувачі вищої юридичної освіти повинні бути готові до захисту прав людини та основоположних свобод, утвердження верховенства права, сумлінного виконання професійних обов'язків у сфері права, до постійного розвитку, самоосвіти та вдосконалення, а також реалізації набутих знань, умінь та навичок, бути відданими принципам людської та професійної гідності, справедливості, рівності, безсторонності, незалежності, та дотримання високих етичних стандартів [3].

Вихідні концептуальні положення щодо професійної підготовки майбутніх юристів закладено у статтях Конституції України (1996), Законах України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), Указі Президента України «Про цілі сталого розвитку до 2030 року», нормативно-правові акти Уряду та центральних органів державної виконавчої влади та в змісті інших нормативних документів, які визначають діяльність закладів вищої освіти. Концептуальні положення відповідають засадам програмних документів, зокрема: Національній стратегії у сфері прав людини, Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, Стратегії людського розвитку, в якій наголошується на потребі невідкладної реформи юридичної освіти [2].

Теоретико-методичним підґрунтям професійної підготовки майбутніх юристів у системі вищої освіти є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема питання вищої юридичної освіти репрезентували Р. Каламаж, Т. Кушнірова, А. Білоножко, О. Бовдир, О. Калита, Н. Кожем'яко, Л. Насіленко, Є. Тягнирядно; особливості професійного становлення майбутнього фахівця

юридичного профілю вивчали Ю. Бойко, О. Денищик, Р. Каламаж, О. Котикова, Т. Кушнірова, О. Мурзіна. Долідження реформування юридичної освіти здійснювали Д. Азаров, Б. Андрусишин, Ю. Барабаш, А. Бойко, В. Венедиктов, В. Власюк, І. Котюк, М. Кравчук, Р. Мельник, Л. Міхневич, С. Мудрук, О. Сироїд, Л. Стецюк, Ю. Шемшученко. Інноваційні та інтерактивні технології вищої освіти описано в працях Н. Артикуци, В. Бігуна, А. Завального, М. Моци.

Тлумачення поняття «концепція» (від лат. *conceptio* – розуміння, система) визначається як спосіб розуміння, тлумачення будь якого предмета, явища, процесу, основна точка зору на предмет або явище, керівна ідея для їхньої систематизації і висвітлення. Термін «концепція» також використовується для позначення головного задуму, конструктивного принципу в науковій, художній, політичній діяльності [2, с. 73]. Концепція пов'язана із розробкою і розгортанням особистісного знання, яке на відміну від теорії не отримує завершеної дедуктивно-системної форми організації, елементами якої є не ідеальні об'єкти, аксіоми і поняття, а концепти – стійкі смислові утворення, ідеї інноваційного творчого змісту [2, с. 74].

В основу концепції підготовки майбутніх юристів за умови застосування інноваційних технологій самоосвітньої діяльності покладено вихідні положення світоглядного, методологічного, системного та аксіологічного характеру, які є підґрунтям реформування вищої юридичної освіти: демократизація і гуманізація, добросовісність, *зміцнення верховенства права та виконання зобов'язань щодо членства в Європейському Союзі*, інформатизація, інноватизація, *модернізація навчальних програм з акцентом на етику, практичну підготовку, право Європейського Союзу та міжнародні обміни*.

Завданнями професійної підготовки майбутніх юристів є положення.

1. Створення найсприятливіших умов для формування професійної компетентності майбутніх юристів засобами інноваційних технологій з метою забезпечення організаційно-педагогічного й психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу в закладах вищої освіти.
2. Вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх юристів шляхом оновлення змісту, організаційних форм і методів інформаційної підтримки процесу формування їхньої готовності до самоосвітньої діяльності.
3. Інтенсифікація освітньо-виховного процесу підготовки студентів юридичних факультетів на основі впровадження сучасних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових сервісів та сучасних освітніх платформ.
4. Формування нового покоління стандартів вищої юридичної на основі освіти цілісної системи юридичних знань та уявлень, визначення їх обсягу у змісті підготовки майбутніх правників; визначення обсягу результатів навчання.
5. Становлення системи ціннісних професійно-етичних орієнтацій до майбутньої професійної діяльності, яке обумовлює успішну самореалізацію за напрямом підготовки, зокрема і через забезпечення дієвої системи запобігання корупції та академічній недобросовісності у сфері вищої юридичної освіти.
6. Нарощування інноваційного потенціалу процесу підготовки студентів юридичних факультетів у сучасних освітніх умовах: опанування інноваційними

технологіями професійної діяльності, становлення фахової активності, самостійності студентів, здатності до творчості та новаторства.

7. Забезпечення безперервності і наступності вищої юридичної освіти на усіх рівнях фахової ступеневої підготовки та формування потреби навчатися і вдосконалювати свій професійний рівень впродовж усього життя, що відповідає потребам сучасного сталого суспільного розвитку.

8. Формування національної та соціокультурної ідентичності майбутніх юристів; розвиток міжнародної інтеграції та інтеграція системи вищої юридичної освіти у Європейський простір вищої освіти, відповідність освітніх програм сучасним вимогам і викликам демократичного суспільства.

9. Впровадження інноваційних підходів і практичних технологій у навчально-виховний процес педагогічного факультету, які спонукають студентів до співробітництва, партнерської взаємодії, формування власного позитивного іміджу, здатності пристосовуватися в змінюваних обставинах.

У побудові процесу підготовки студентів юридичних факультетів засобами інноваційних технологій самоосвітньої діяльності враховано принципи: загальнодидактичні, юридичної освіти та професійно-орієнтовані.

1. Загальнодидактичні принципи: науковості, міждисциплінарності, систематичності, інтернаціоналізації, культуровідповідності, демократизації, гуманізації, інтеграції, самостійності та творчості, цифровізації, наступності.

2. Принципи юридичної освіти: доступність, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами; цілісності, рівність умов кожної людини для повної реалізації її здібностей, таланту, всебічного розвитку; гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнолюдських демократичних цінностей науковий характер юридичної освіти.

3. Професійно-орієнтовані принципи: єдність освітньо-виховної та професійно-педагогічної спрямованості, взаємозв'язок систем професійно орієнтованих наук з юридичними; дієвість професійних знань, умінь і навичок; спрямованість на розвиток використання інноваційних технологій.

Викладені в статті концептуальні положення професійної підготовки майбутніх юристів засобами інноваційних технологій самоосвітньої діяльності стали основою для моделювання та проведення дослідно-експериментальної роботи, хід і результати якої буде опубліковано друком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Енциклопедія освіти* /за ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Концепція розвитку юридичної освіти. URL: https://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75465.html
3. Проект Концепції реформи юридичної освіти URL: <https://kompravpol.rada.gov.ua/uploads/documents/34815.pdf>
4. Стан юридичної освіти в Україні /Аналітичне дослідження за результатами освітніх вимірювань. Київ : Ваіте, 2018. 168 с.